

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristo petdeset pet-ovrst 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel-Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

 Zaradi današnjega praznika izide prihodnji list četrtek.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. septembra.

Cesar je danes odpotoval v Prago, kjer obe stranki delati velikanske priprave za slovesen sprejem. S tem, da bodo češke občine dajale cesarju adrese, prosiče, naj se vladna sistema v Čehom prijaznem smislu spremeni, dobiva to potovanje političen pomen. Ali pa bodo Čehi kaj dosegli, o tem se ne dá govoriti. Kakor reči zdaj stojijo, teško da. — Vendar je vsem novinarjem to potovanje zadnje dni stoječ predmed razglabavanja.

Prški mestni odbor izreka v svoji adresi do cesarja, da se tem bolj veseli sreče njegovega prihoda, ker v tem nahaja poročstvo, da se srce nj. veličanstva nij odvrnilo od češke dežele. „V. veličanstvo, nadaljuje potem adresa, pozna želje in potrebe te dežele. Daj bog, da se blagi in očetovski nameni, katere je V. V. glede na zvesti, za državo in najvišjo dinastijo vselej žrtvoljubni češki narod že večkrat izreči blagovolilo, se na češki zemlji zopet mogočno oživljajo, ter dosežajo ono neupogljivo moč, katera more naši domovini srečno prihodnost zagotavljati, potrebno edinost in moč države ohraniti po utemeljeni stalnih, na vse strani zadovoljujočih in pravičnih avtonomnih in svobodnih naprav.“ V celi adresi o septemborskem reskriptu nij govora; vidi se tedaj, kako lažljivo so poročali ustavoverni listi.

Moravski Nemci so imeli zadnjo nedeljo v Znojmu svoj ustavoverni shod, katerega se je udeležilo 600 mož, mej njimi moravsko-nemški poslanci.

Vnanje države.

Srbski knez Milan bode 15. sept. prišel v Turin in bode sprejet od italijanskega kralja Viktora Emanuela. — Naj se v

Italiji nauči, kako bode srbski narod zedinil, kakor je Viktor Emanuel italijanski narod.

Iz **Pariza** se javlja, da so bili na 4. sept. kot obletnici republike v Meze, Montpellieru nemiri, in več oseb je ranjenih, ena mrtva. Tudi v Lyonu so nekoliko ljudi zaprli.

V **francoski** permanentni komisiji je minister izjavil, da se pravda proti sokrivcem pri begu Bazainovem 14. septembra začne. Na vprašanje legitimistov odgovarja vnanji minister, da je Francosko glede priznanja španske vlade ravnalo v porazumljenji z evropskimi vladami. Francoska vlada se bode drževala vsacega vtikanja v notranje španske zadeve. V Bourg-Madame na meji so se poslale vojaške čete, da branijo francosko mejo. Sicer pa španska vlada nij zahtevala, da bi se v pirenejskih departementih oklical obsadni stan. Legitimisti so zopet protestovali proti priznanju španske vlade.

Iz **španskega** bojišča se poroča, da so Karlisti zopet okoli Bilbao utrdili se in šance postavili.

Ministerstvo Zabala je odstopilo. Sagasta je novo ministerstvo sestavil, v katerem je za vnanje zadeve ostal Uloa minister. Colmenares je za pravosodje, general Serano-Bedoya za vojno, Camacho finance, Navare-Rodrigo za trgovino, Romeo Ortiz pa za kolonije.

V **nemškem** prihodnjem državnem zboru nameravajo Elsas-Lotaringoi protestirati proti zapretju več francoskih šol in Bismarka o tej samovolji interpelirati.

Iz **Poznanja** se poroča, da je policija tam vsem nunam, ki so iz tujih dežel, ukazala v treh dneh kloster in deželo zapustiti.

Dopisi.

Iz **Bleda** 3. sept. [Izv. dop.] Lepo je videti, kako se leto za letom vzdigujejo v naši okolici krasne vile, kako se pusti in obraščeni griči spreminjajo v krasne vrte, kako se sploh Bledu obeta še lepša prihod-

nost. A kažejo se pa pri nas tudi nekateri nasledki, ki morajo srce vsakega rodoljuba žalostjo napolniti. Večina posestnikov, ki se tu naseljujejo je namreč nemška in ima nemške posle, ki zelo škodljivo uplivajo na prosto ljudstvo in slovenski govor. Uže nekaj let sem se slovenščina tukaj tako pač, da je joj; ako si prosti kmet zapomni le kako nemško besedico, jo vtika povsod ako govori tudi slovenski. — Berača ki pri kmetih vendar največ v-boga-ime dobiva, ne sliši drugače prositi nego nemški. Vsaka baba, vsak otrok se štuli z nemščino; se ve da tako, da se mu moraš smijati. — Tukaj kjer se je Črtomir obupno bojeval za nesrečno slovensko domovino, za svobodo naroda slovenskega, tu, kamor je pribežala zadnja peščica svobodoljubnih naših pradedov, tu nam preti germanizacija. Pa kaj čuda! — Nemamo ne enega društva, ki bi gojilo in branilo pravice jokajoče Slavije; med tem ko so po drugih krajih bralna društva in čitalnice močni jezi proti potujčevanju, drže tukajšnji rodoljubi roke križem in gledajo de-roči tok germanizacije.

Po krčmah ki se vendar štejejo, da so za olikane ljudi, se ne dobi noben slovenski da, še nemški časnik ne, in popje namesto da bi za slovenstvo delali hujskajo na kmete ako boro „Slovenski Tednik“. Sploh pa nemamo pri nas nobene gostilnice, ki bi imela le nekoliko slovenskega značaja. Res da se dá to nekoliko opravičiti, da le malo Slovencev pride za delj časa semkaj in da gostilničarji gledajo le na lasten dobiček; pa vendar se mora reči, da oni ki pridejo za en dan (in to so sami Slovenci) puste tu več denarja, nego drugi gostje, ki cel dan sede pri bokalu vode in jezero občudujejo. — Ne bilo bi se torej treba bati izgube onemu, ki

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karlina Světla; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„Tvoj ubogi praoče se je zaljubil v to krasno gospodično, to je bila cela njegova bolezen“, zašepetal je Otik, ki je z gorečimi očmi poslušal Enefo.

„To, to!“ razžaljena odgovori ona, „saj vam pravim, da je bil oženjen in v naši rodovini so se še vselej božje zapovedi spolnovali od prvega do zadnjega rodu.“

Otik jo je moral gledati, tako je bila lepa, ko se je z plamenečimi lici spominjala čednosti predkove.

„Ti govoriš kakor vitežnja o svojem rodu,“ posmijal se je njeni gorečnosti.

„Le da se vsaka vitežka ne more ponášati s takimi predniki. To so bili sami možje po volji božji in koristili so ljudem s svojimi samaritanskimi deli več, nego bog vé koliko plemenitih rodov skupaj, kateri takrat nijso na nič družega mislili, nego kako bi svojo mogočnost in posestvo zvekšali, videči le v tem slavo, in zaslugo, da so jako dosti sobratovske krvi na bojišči prelili. Kako čisto drugače so ravnali ti, iz katerih sem jaz,“ je s ponosom odgovorila, in še zraven postavila kakor kraljica. „Na tisoče ran so zavezali, na stotine zmrzlih udov upravnili, brezštevilno bolnih so zgojili in ozdravili. Zraven nijso gledali na zločnost po dnevi, in ne na nočni počitek, pozabili so na korist in dobiček tukajšnji, imeli so le krščanske dolžnosti v očeh in to vse na skrivnem in v ponižnosti, brez vpitja, ošabnosti in slave! Svet jih še poznal nij, nij govoril od njih, nij jih častil, zato so jih

pa častili oni, katerim so bratovsko pomagali in bodo pravili od njih, ko bode zadelo tromba angela božjega, klicaje vse otroke te zemlje, naj pridejo k sodbi, ker je napočil dan plačila pravičnim in krivičnim. Gotovo bodo vsi oblečeni v bele rjuhe in njih mesta bodo na gospodovi desnici pri znožji njegovega trona, tam kjer izvira žar večnega življenja.“

Iz Enefinih oči so se udrle solze, katerih si nij brisala, pustila jih je prosto teči čez lice, niti Otik si nij upal pretrgati to-koči njen govor. Tako je bil vnet od tega, kar je videl in slišal, da ga skoraj nij bilo družega kakor sluh in pogled. Nij bila le njena lepota, nego njen govor, njeni nazori, njene misli, ki so ga z začudenjem navdali; nikoli bi ne bil „novi odrešenik ljudstva“ rekel, da je mogoča taka dovršenost, navdušenost in gorečnost pri dekletu njenega stanu in njene olikanosti. Čem več je gledal v

bi napravil gostilnico slovensko kakor je pri Malnarji nemška. Kljubu temu, da se bližajo počitnice h kraju, se pri nas vendar ne pozna da bi manjkalo gostov; vedno še novi dohajajo.

Tukajšnji žandarji so Neslovenci; slovensčino tako lomijo, da je bog razumi, mi jih ne moremo. Slovenci se pošiljajo v nemške kraje, Nemci semkaj. Malo več luči na visoke glave!

Iz slovenskega Štajerja 3. sept. [Izv. dop.] Ako prebiramo klerikalne časnike, v nobenem ne pogrešamo sestavka, v katerem se ne bi ali svobodomiselnja šolska postava, ali kateri učitelj na hudoben način črnil. Nij torej čuda, da je vsem privržencem te klerikalne stranke šola trn v peti, da ne pošiljajo svojih otrok v šolo (vsaj redno ne), da pri vsaki priložnosti obrekujejo učitelja, kateri v njih rog ne trobi pred drugimi, saj jim omenjeni časniki mnogo gradiva za to dajejo in besede v usta pokladajo ter tako ovirajo poduk in učitelju delo težijo. Stanje učiteljevo je tedaj tamkaj, kjer duhovniki na prebivalstvo uplivajo, zelo slabo, vsled tega tudi šola slaba. Noben pripomoček, s katerim ti fanatiki šolo in učitelja črnilo morejo, če še tako hudoben, jim nij prepodli, da se ga ne bi posluževali. Saj pravijo, da delajo „po izgledu Gospodovem.“ Tožijo, da so vse pravice v šoli izgubili, da so otroci v veri slabo podučeni, ker ste duhovniku 2 k večjemu 3 ure v tednu za podučevanje dovoljeni itd. — Več ur bi imeli radi, a še teh ne izpolnjujejo. Mesto da bi šli v šolo, gredo na pojedine, sprehode, itd. potem pa vpijejo „vera peša.“ Kdo drugi je temu kriv, če je tako, kakor sami. Ako pa uže v šolo pridejo, se jim podučevanje ne poljubi, ampak dajejo otrokom osem let starim „legende!“ brati, — jim vežejo z rutami oči rekoč: „Povej mi! kaj imam v roki? kaj je zdaj na mizi? itd. — tako se je lansko leto v neki šoli na slovenskem Štajerji podučevalo. To v 19. stoletju — žalostno pa vendar resnično!

Žalibog da se pa tudi na slovenskem Štajeru mnogo takih utiteljev še nahaja, katerim je šolska postava deveta briga, katerih geslo je: fajmošter pa njegova ktharca potem še le šola; kateri z mnogo večjo natančnostjo mežnarstvo opravljajo, nego da bi neutrudljivo za poduk mladine delali, za kar so poklicani. Celi dan si taki jemljejo

prosto, ter gredo v oddaljene kraje, duhovnom voljo izpolnovaje, orglat ali mežnarit. To so sredstva s katerimi si nekateri učitelji prijateljstvo duhovnikov zagotavljajo. — Okrajni šol. svet pa — gleda tiho in mirno njih početje, na mesto da bi postavno proti takemu ravnanju postopal. Dokler tedaj okrajni šol. svet proti takim nepostavnim naredbam z vso energijo ne vstanejo, nij se nadejati, da bi se stanje učiteljevo v tem obziru zboljšalo. Le, ko bode vsaka šolska oblast točno svojo nalogo izvrševala, takrat bo tudi učitelju mogoče, dano mu nalogo natančno izvršiti.

Je pa tudi res več slovenskih duhovnikov, kateri so — vneti za šolo, prijatelji učitelju in mu v poduku še pomagajo, a ne bi gospodarstva in vsega nadzorstva zahtevali.

Od sv. Nikole blizu Ormuža 4. sept. [Izv. dopis.] Tatovje so prodrli 1. sept. pri Ivanu Trstenjaku na Krčevinah skozi okence, ki je bilo prepleteno s železnimi križi; razbili so jih in pokrali platno, obleke, meso, zabelo in drugih rečij, do katerih so le segle tatinske roke. Ali molčimo o veliki zgubi našega prijatelja! Enakih prikaznij se pri-godi mnogo v našem okraji; posebno okolo sv. Tomaža pri Ljutomeru se uže mladi dečki navadijo na tatvino, razbijanje in klanje. Taki tatovje nosijo samokrese in nože. Tako so pomladi ti mladi dečki razrezali Seb. Škrjanca po belem dnevi. A zdaj so uže tretjokrat pokrali kmeta Kolariča v Šalovcih. V Lahoncih so pred nekimi dnevi ulovili žandarji devet mladih dečkov — naorožanih tatov, da je eden mož jedva odnesel njihovo orodje. Pa kdo še bi več tega našteval in kazal milim rojakom spričevala samega ropanja!

Uzrok je temu ta, ker je tukaj, kakor povsod mnogo ubožcev, kateri so lenuhi, in nečejo delati, nego raje kradejo; a drugi so zopet bogati, a kraj vsega bogatstva nemajo omika in zato divjajo v noči po občinah. Taka živinska nagnenja in divja čutstva naj bi se izkorenila iz srca našega naroda, za mlado generacijo da bi se poskrbeli in jo podučevali, da bi se z njo in v nji rodila nasprotna plemenita čutstva.

To je naloga narodnih učencikov in duhovnikov, ker ti faktorji lahko pospešujejo omiko narodovo; ker živijo v narodu. Učenci v tukajšnih šolah napravili so uže velike korake v tem času, da je veselje, ali

zopet ne povsod, ali zato vstajejo duhovniki povsod pri starem. Naj še ne bi duhovniki kmetu zabijali vedno v glavo, da je vera v nevarnosti; naj bi mu naznanjevali ljubezen, da je treba spoštovati bližnjega. Ne mučite narod z dogmatiko, katere ne razumeva, raje se poskrbite za moralo, katero potrebuje narod, kakor mlinar vode. Ali malo skrbijo nekateri duhovniki za omiko naše domovine, da bi pospeševali moralo, saj poznam in videl sem duhovnika, ki se je neskončno razveselil, ko si je napolnil trebuh z raznim jelom in pilom, zgrabivši se z obema rokama za trebuh, rekoč: „to je moja domovina.“ To sem vam moral povedati, da bodete poznali take omikance. Da, koliko še se drugih somišljenikov drži za trebuhe in kriče kmetom povsod: „to je moja domovina in vaša vera, ki je v nevarnosti in smrtni stiski, če je prazna, zato jima dajte, kar terjata, da bote prišli v nebesa.“ S takim elementom ne more imeti omika sprave pod nobenim pogojem. Jasno je torej, da so taki ljudje lahko postali prizor zatajevanja domovinske ljubezni boreči se za svoje egoistične namene, za svojo eksistencijo — za svoj želodec. In ravno za tega del je treba neke svitlobe, ljubeznjive luči, ki nam prihaja iz narodnih šol, gder nam izobražujejo mladino skrbni učenci.

Treba je torej šole, ki bi zasadila v srca mladih ljudij prvo klico omike, da bi uže mladi ljudje spoznali pravo svojo bodočo nalogo, da bi delali za napredek svoje občine, za njeno omiko, a ne da bi vznemirjali še tiste, ki jo hočejo poboljšati. Da se to doseže je zopet treba šole, saj je ona prva in edina učilnica narodova; ali „Gosp.“ štev. 35, v zahvalnici bl. g. Hermanu pravi: da bode — „pri dobrih krščanskih šolah manj hudodelnikov.“ A kdo da je v zdanjem času večji hudodelnik šole, ako ne pop? ki se veseli, če nam ostaje ljudstvo topo in rijavo, da zamore laglje gospodariti. Mnogi pop greši v šoli in mej narodom proti principom človeškega življenja. Njemu je prav, če nam odgojeva „svete Tončke“, ki delajo vse v imenu sv. cerkve, a ubogi narod goljufajo. Ali bi nam morebiti mogel koristiti tak pop, ki zatirava naš napredek in podira našo omiko?

V pojasnilo vam podajam to resnično prigodbo: „Prišel je v naš kraj frater, ki ima tu med nami pošteno in precej bogato

njeno notranjost, tem bolj se mu je zdel zraven nje vsak človek marijoneta brez občutja in duha.

„Ustanovitelj našega rodu je bil nekdaš slaven zdravnik na kraljevskem dvoru v Pragi; ko se je pa jela Praga zmirom bolj in bolj kaziti, bolj Sodomi podobna postala kakor mestu, na katero se cela zemlja s poželjivostjo obrača kot na vodnikinjo in mojstrinjo svojo; dvor z njegovim krasom se mu je priskutil in zbežal je v samoto, a ne da bi živel le v molitvah in nič ne delal, nego da bi tu tudi svojim bratom služil. Prišel je sem v te hribe ter postavil si kočjo sredi hoste. V tej strani nij bil nihče naseljen, le na Svetli je stalo nekoliko hišic okolo cerkvice, ustanovljene od nekega viteza, kateri se je bil izgubil v tukajšnjih gozdih v neki viharni noči. Uže je mislil, da mu je zadnja ura odbila, ko je čul grmenje, bobnenje vetra in rjojenje preplašenih zve-

rin, ko se mu je na enkrat prvi jutranji posvit skozi drevesa zasvetil. Aj „svetli se!“ je vskliknil radostno in iz hvaležnosti, da mu je bog življenje ohranil, dal je na tem mestu, kateremu je ime „Svetlo“ les posekati in cerkvico postaviti. Takoj ko se je moj praoče tukaj naselil, napravil je v svojem stanovanji nemudoma nekoliko postelj z mahu ter šel na pot ogledavaje se, kje je kdo njegove pomoči potreben. Nij mu bilo treba daleč hoditi. Takrat so bile neprenehljive vojske, iz katerih so sledile kužne bolezni; po javnih cestah je ležalo mnogo bolnih in ranjenih brez potrežbe in pomoči. Zbral si je vselej najboljše izmed njih, in prinašal je na hrbtu domov, kjer jim so žene in pozneje tudi otroci stregli. Bil se je namreč oženil s hčerjo ubozega osobenika na Svetli, katera se mu je pa zavoljo njene redke krasote in dobrih čednostij bolj priljubila, nego vse plemenitaške, s katerimi

se je pri dvoru razveseljeval. Živel je z njo v ljubezni in složnosti mnogo in mnogo let. Njegovi potomci so ravnali po njegovem vzgledu in smislu; zmirom je bila pri njih bolnica, kjer se je nekoliko bolnih zastonj zdravilo. V francoskih vojskah je imel dedček polno kočjo, od poda do sklepa, samih ranjencev. Ko so pa jeli gospóda tu in tam ustanovljati bolnice, kamor so ljudje tudi zastonj jemali, tu je nehala pri nas bolnica sama od sebe; ljudje so hodili k nam le po svet in če bolniki nijso mogli hoditi, tó je šel dekček k njim. Zdaj hodim jaz namesto njega. Ali nij to lep in vesel spomin?“

„Imaš prav, Enefa, da si ponosna; nima nihče k temu toliko prilike, kakor ti,“ pri-trdil jej je Otik, omamljen od njene gorečnosti in govornosti, to se ve da mu je bila prej njena, nego prednost njenih očetov na mislih.

„Nijsem ponosna,“ popravi mu takoj

rodbino. Ko je zagledal lepe zidanice, začel je nagovarjati svoj rod, naj le podere te lepe hiše, ali pa jih naj razproda, pa si samo iz kakega protja ali pa iz česar drugega splete male kočice in jo z blatom zamaže, pa bo uže dobro, ker se tako delo dopada samemu bogu.“ Tako tedaj, to so učeniki omike vaše klerikalne bire. Taki „admoveant“ iz naše dežele. Kako še je mogel ta potepenec nagovarjati kmete, „da le ne bi pošiljali svoje dece v šolo, ampak da bi jih doma učili kmetije, ker, če bodo imeli premoženja, bodo uže lahko živeli.“ Ne jedi več luka, dragi frater, ako hočeš, da ne bodeš njim vonjal. Ti še bi rad nekaj dobil „v božje ime“, ali zastonj si iskal mesa od svojih ovac, ker so tvoji ljudje sprevideli, da ne bi nič bilo, če bi se volkovi nasitili. Pa taki da bi imeli srce za šolo, za narod? (Ne smemo pozabiti, da je ta pritepenec grajal žene v svoji rodbini, da so k... , ker imajo deco, in tako jih je dolgo puntal, ali ko je videl, da je njegovo prizadevanje zastonj, nij se niti hotel pogovarjati s takimi ženami, ki so imele otroke. Kdor tako govori s poštenimi ženami, ta nij vreden, da se prištevajo k človeškemu društvu; ker ga ne ve ceniti.) Dragi frater, le navleci svojo kuto na glavo pa beži v svojo luknjo, ker ne imaš srca za narod, in če ga imaš, kakor pravijo, mi ti odgovarjamo: Est modus in rebus.

Pa zopet, kaj nam je pridela g. Herman, da bi se mogli ponašati. Vse je lepo, če je g. Herman ostal „pravi in zvesti katoličan“, kakor ga nekateri hvalijo, ali za take njegove kreposti se mi ne zmenimo, ker še nam niso koristile v nobenem oziru; za vse te krščanske lastnosti ne moremo mu biti hvaležni mi, ker še nam z njimi nij nič zaslužil, pač mogoče še je vendar, da mu bodo njemu pomagale v nebesa. Volilci, ki so ga tukaj volili, uže se kesajo, ker so izprevideli, da so jih naši klerikalni duhovniki prevarili s Hermanom, ker vidijo, da so drugi poslanci pametneje delali, nego on.

Domače stvari.

— (Ljubljanska volitev.) Pri večerajšnji volitvi smo propali z narodnim kandidatom nasproti združenemu nemškutarsko-vladnemu pritiskanju. Udeležilo se je volitve

nerazmerno malo volilcev. Od 1210 volilcev je prišlo samo 540, tedaj še ne polovica vseh volilcev volit. Dr. Schrey je dobil 404 glasove, mej temi 220 glasov od c. kr. uradnikov in penzionistov; dr. Moše je dobil 136 glasov. Duhovni volilci niso prišli k volitvi in sicer se je mej narodnimi volilci kazala velika mlačnost in dezorganizacija, kateri je najbolj kriva mnogoletna pasivnost pri mestnih volitvah.

— († Ferdinand Gatti,) bivši dež. šolski nadzornik in sedanjí direktor velike realke v Gorici je po kratki bolezni še le 52 let star 4. t. m. umrl. Tako so goriške srednje šole v enem tednu izgubile dva direktorja, eden je šel na óni svet, eden v neprostovoljno penzijo. Gatti je bil Nemec, a v Gorici naturaliziran. Pred štirimi leti je G. hitro avanziral, a ker ministerstva nij bil po godu, spet hitro padel. In to moža nij malo peklo.

— (Iz Rake) se nan piše: 14 sep. ob 9 uri bode pri nas na Raki izpit šolske mladine in šolska svečanost. Rodoljubi in šolski prijatelji iz okolice se vabijo k tej veselici.

— (Iz Sevnice) nam piše nadučitelj g. Drnjač: „V Slov. Narodu“ št. 201 se tukajšna šolska veselica obširno popisuje. Dopisec med drugim tudi omeni: „Posebno moramo podučevanje v drugem razredu kot vestno in postavno pripoznati.“ — Naj nam dragi dopisnik odgovori, ali nij podučevanje v prvem in tretjem razredu vestno in postavno? — (Tega dopisnik niti trdil nij. Ur.) In da bomo videli, če je on, ki toliko o našem podučevanju soditi vé, med letom kedaj, ali pri šolskem izpraševanju zares v šoli bil, da bi se bil prepričal, kako se podučuje, naj blagovoli po tem potu svoje ime naznaniti. Na dalje o omenjenemu dopisu po potrebi drugokrat. (Je menda nepotrebno. Nij navada da bi se dopisniki imenovali Ur.)

— (Mariborska c. kr. okrajna sodnija) je zdaj v dve sodnije ločena, desni in levi breg Drave. Sodnijsko osobje je uže imenovano.

— (Goriški deželni zbor.) „Soča“ piše: Naš deželni zbor menda še ves ta teden ne bode imel nobene javne seje; še le proti koncu drugega tedna je mogoče, da bo začelo zborovanje, ker je postavodavni odsek uže dovršil posvetovanja gledé postav o zemljiščnih knjigah. — Kakor se sliši je odsek po

vladnem zastopniku povprašal ministerstvo glede nekaterih potrebnih preuredb te postave, te preuredbe se posebno nanašajo na določbe gledé vpeljave knjig; postave namreč določujejo za vsak sodnijski okraj svojo komisijo; naši poslanci pa so želeli, da bi bile samo 4 komisije, za vsako glavarstvo po ena in v Gorici še ena 5., centralna komisija, ki bi vsa dela nadzorovala, po tem je odsek tudi hotel, da se v postavi izrekoma določi, da bode vsaka sodnija imela svoje knjige in nasvetovane so bile še nekatere manj važne premembe. A ministerstvo je baje odgovorilo, če hočete tako, je prav, če ne, pa nič. — Postava pa je naši deželi silno potrebna in nij mogoče več odlašati te važne zadeve, vsled česar so naši poslanci v nekem posilnem stanju (zwangslage) in nolens volens bodo morali sprejeti postavo, kakor jo hoče ministerstvo brez vsake premembe. — Kakor smo uže zadnjič izrekli, tudi denes ponavljamo, da našim poslancem prav nič ne ostaje, kakor da se za zdaj podvržejo volji ministerstva. — Vendar pa naj se oglasiijo in ministerstvu javno povedó, da nij vestno in tudi varno za državo ne, če se stavijo ljudski poslanci v take posilne položaje in če se ljudski zastopi tako, skoro bi rekli, ponižajo in stavijo v eno vrsto z uradi. Kakor se iz vsega vidi, je namen sedanjega ministerstva popolno degradiranje dež. zborov in če bodo te korporacije na tak način zmirom bolj prezirane, ne bomo na zadnje še dež. poslancev dobili, kajti kedo bi se ne naveličal brezuspešnega dela? Prav zrelo ljudstvo bi v takih položajih pustilo ministrom, naj si sami imenujejo poslance. — Dež. zbor in odbor, pa goriške šole, to so naše rane, ki vedno krvavé. — Klerikalci so peli glorio, ko so bili kaznovani nekateri profesorji in bahajo se še zdaj, da so jim oni posvetili. — Če je to res, tako morajo oni biti v prav bližnji dotiki z vlado: vendar pa doslednost nij njih reč, kakor smo uže večkrat omenili; oni ne čujejo biti vladni, na drugi strani pa hočejo celo še več vedeti, kakor vladá.

— (Iz Središča) se nam piše: V noči mej 4. in 5. sept. vlomili so tatje skozi okno v hišo vdove M. J., ter odnesli vso posteljno obleko itd. kar je v izbi imela. Nek mož je pred večerom v bližnjem gozdu videl pet mož, kateri so se, okolo sedeči, tiho pogo-

krepko; „jaz le svoje prednike čestim, rada o njih govorim in se zahvaljujem bogu, da me je v tako veljavno rodbino postavil, kjer nijsem nikoli, kar sem na sveti, videla drugega, nego same dobre reči.“

Zdaj se je vrnila Mrakotova z zaželenim platnom. Izgovarjala se je, da se je zamudila; imela je v pondeljek vselej svoj križ z družino — nij mogla k delu po nedelji; kar nij baš moralo biti, to se tudi storilo nij. Potožila je malo in zopet šla po svojih opravkih, da bi prišlo vse kar je mogoče hitro na svoj pravi pot, in da bi vsak, kakor drugokrat svoje dolžnosti spolnoval.

Enefa je ratrgala staro platno na proge, čeravno je imela škarje za pasom ovešene; pa obvezek na telo se ne sme striči, nego vselej le z rokami pripravljati. Nakapala je na nje olja iz prinesenih sklenie, jih skrbno doktorju na čelo položila in goreče zašeptala:

„Bog pomagaj!“

„Nij ti treba klicati boga, ozdraviš me lahko sama, če boš prišla k meni vsak dan in se pogovoriš z menoj kakor denes. O nikar uže na odhod ne misli, zdaj ko si me preskrbela,“ prosil je Otik, ko je videl, da zbira svoje reči, tako zaležito, kakor še nobenega nij prosil. Pa mu tudi nij na ničemer še tako zaležalo, kakor da bi še ne odšla. „Saj mi še nijsi povedala, kaj se je z dedčkovno sestro zgodilo. Res te ne morem poprej pustiti. Saj še ne veš, kako me tvoje pripovedovanje zaničuje. V vas spoznavam druge ljudi, drugi svet.“

„Resnično?“ začudila se je „to bi ne bila rekla, da se morejo učenjaku take reči prikupiti. Ako si želite, vam bom jako rada pripovedovala vse, kar boste hoteli, ostanem tu še veliko rajše nego me vidite, le da bode povest o moji pratetici zopet žalostna, in to me mrzi.“

In Enefa je spolnila po doktorjevi volji ter še ostala in nasproti njemu na nizek

stolec séla, glavo v dlan položila, in pre-mišljevala nekoliko časa, predno je začela.

Otik z vanjo uprtimi očmi bi si bil voščil, da bi mogel ta čas na večno podaljšati. V sobi je bilo čisto tiho in mirno. Dolgi žarek solnca, ki se je k zapadu nižalo, ga je razsvetljeval, zavijaje Enefo v oblak rumene svetlobe; krasnejša pač nij mogla biti, kakor v tej res čarovni svetlobi. Ščinkovci, znašaje svoja gnezda, so čivkali zunaj pod oknom, pred katerim na vrtu so se majali v večerni sapici cvetoči vršički dreves. Na dvorišči se je slišalo izmej kokodakanja kurati, bučenja drobnice, gruljenja golobov, glas skrbne matere. Denes je prvič previdel, da to, kar mu je ona želela, nij tako slabo, enodušno in brezradostno, kakor je mislil; počel je slutiti blagost rodbine, domačo srečo, mirupolnega pohlevnega in koristnega življenja.

(Dalje prih.)

varjali, a poznal nij nobenega. Brž ko ne so ti na noč tamkaj čakali. — Živinska kuga se je v bližnjem Varáždinu prikazala. Meja in vsi pašniki so močno ostraženi. Ne ve se še, koliko glav je prešlo; ker je večina še na paši, in se zdaj domov spravljati ne sme, pa tudi na pašo ne sme spuščati.

— (Tatje.) Na Kogu so tatje tri kleti razbili, ter vino, žganje in kar so našli odnesli. Ubogi kmet še zgubi zadnjo kaplico, katero si za trgatve hrani. Nij čuda nad tolikimi tatvinami, ker se sedaj tatu, akoravno se pri zločinstvu zasači nič ne zgodi. Nek znan tat je k jeseni rekel: „Zdaj uže moram kaj ukrasti, da me v zimo v gorko sobo zapro.“

Razne vesti.

* (Avstrijska polarna ekspedici-ja.) Dve leti je, odkar je avstrijska ladija „Tegetthof“ jadrala v severno ledeno morje. Ker ves ta čas nij prišlo nobeno poročilo, moralo se je misliti, da se je ladiji kaka nesreča prigodila. Ruska vlada je ukazala vsem mornarjem, ki gredo v severno morje, naj precej poročajo, ako najdejo kakšne slede o ladiji. 4. septembra se je iz Kristiane na Norveškem telegrafovalo, da

se je ladija „Tegetthof“ v ledu razbila, da pa so ljudje, ki so bili na njej, srečno rešili in prišli do Wardöea. Ruske barke so nesrečneže našle in rešile. Šest in devetdeset dni so šli po saneh, predno so prišli do morja. Komandant „Tegetthofa“ lejtenant Weyprecht telegrafično naznanja, da so našli dozdej še neznano daleč se raztezajočo suho zemljo.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalescière du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalescière du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezni v želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurji in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico.

— Izpisek iz 75.000 spriceval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:
Spricevale št. 73.877.
Veliki Varadin, 28. februarja 1872.
Samo 2 dni sem užival Revalescière. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem polo-

žaji čudeže storilo, zaradi česar to zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalescière me je od nevarnega katar na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največjo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšo priporočiti.

Florian Köller,

c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 7. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enctni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	70
1860 drž. posojilo	110	—
Akcije narodne banke	977	—
Kreditne akcije	243	50
London	109	75
Napol.	8	81
C. k. cekini	—	—
Srebro	104	10

Mej mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupiti, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, **dokaz najstrogejše solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 10 in 12 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto verižico, medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

15 in 20 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljše delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 18 ali 25 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoirna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistim talmi-zlatu; te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejše emailirana, s fino verižico medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z verižico, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoirna ura, se brez ključa navija, z verižico in medaljonom vred.

Samo 40, 50 in 60 gl. zlata ura za gospe z diamanti.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoirna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoirna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gld. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar družega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1½, gl. 3, 5 do 10 gl.

Zlatnine

od c. kr. urada za kovani denar na Dunaji kot prave uradno izprobane.

Prstani.

Prstani za dame gld. 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15.
Pečatni prstani za gospe gld. 8, 10, 11, 12 do 20.
Zakonski prstani gld. 5, 6, 7, 8.

Zlate urne verižice.

Verižice, kratke s ključem gld. 15, 20, 25, 30, 35 do 80 v vseh izdelanjih, kakor se moreš zmiseliti.
Verižice, dolge z gladkim ali faconiranim premikačem z biseri ali na robce zbrusanim kamnom gld. 25, 30, 35, 40, 55, 60, 65, 70, 80 do 150.

Zlati medaljoni

za gospe in gospe.

Z zlahtnimi kamni gld. 14, 16, 18, 20, 22, 24, 30, 35, 40, 45, 50.

Zlate garniture.

Broše in uhani gld. 18, 20, 24, 30, 35, 40.
Z zlahtnimi kamni ali biseri gld. 36, 40, 45, 50 do 200.
Z dijamanti ali briljanti gld. 60, 80, 90, 100 do 500.

Zlati uhani.

Lečice za otroke gld. 1.25, 1.50, 1.75, 2, 3, s kamni ali brez njih.
Uhani, dolgi ali okrogli s kapljami ali brez njih, gladka ali z zlahtnimi kamni ali v obliki pušice gld. 12, 15, 18, 20 do 30.
Boutons z dijamanti ali briljanti gld. 50, 55, 90, 100 do 500.

Zlati gumbiči za srajce in manšete.

Z zlahtnimi kamni gld. 6, 7, 8, 10, 12, 14, 18, 20.

Zlate broše.

Navadne v najnovejši izvršitvi gld. 12, 15, 20 do 25.
S fotografijami gld. 12, 15, 16 do 40.

Zlati križci

gid. 6, 7, 8, 9, 10, 12.
Z biseri ali zlahtnimi kamni gld. 8, 9, 10, 12 do 25.

Zlate naprsne igle.

V raznih oblikah, Jockey, Sport itd. od gld. 5 do 30.
Z zlahtnimi kamni od gld. 5 do 30.
Z briljanti gld. 15 do 150.

Zlate bracelette.

Gladki obročki različne velikosti gld. 18, 20, 26, 30 do 60.
Z zlahtnimi kamni ali biseri 30, 36, 40, 50 do 80.
Z briljanti od gld. 80 do 500.

Pismena naročila

se na pošto povzete ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzete na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.
Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visocini časa.
Vsi, ki si nove ure in zlatnine naročiti želijo,
Vsi, ki stare ure ali staro zlatnino za novo zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhren- und Goldwaaren-Fabrikant,

Rothenthurmstrasse 9, nasproti Wollzeile,

Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(188—7)